

Биляна Стаич

Хобит

(Драматизация по романа на Дж. Р. Р. Толкин)

Софтис, Варна, 2009

Биляна Стаич, **ХОБИТ**

Биляна Стаич

Хобит

(Драматизация по романа на Дж. Р. Р. Толкин)

Превод от сръбски език: © 2009 Хари Стоянов

(Оригинално заглавие: Биљана Стајић, Хобит, Београд, 1999.,
http://www.rastko.org.yu/drama/savremena/bstajic-hobit_c.html)

**Драматизација по романа на Дж. Р. Р. Толкин,
написа Биљана Стаич**

Хобит

Београд, 1999.

(От конкурса на Проект „Растко“ за савременна сръбска драма,
2000. година)

Действащи лица:

Билбо Бегинс - Хобит

Вълшебникът Гандалф

Джуджета:

Торин, Дуалин, Балин, Бомбур, Кили, Фили

Великани: Бърт, Бил, Уилям

Елфът Елронд

Орки – извън сцената

Ам-гъл

Беорн - човек мечка

Елфи

Драконът Смог

Бард - човекът герой

Воини

Хобити

Сцена 1.

(Сцената бавно се осветява, а на сцената, в предната ѝ част, се намира един голям, удобен зелен фотьойл, обърнат към публиката, и два по-малки, също удобни фотьойли с жълт цвят, от всяка страна на зеления фотьойл. Пред тях има голяма дървена маса, на която се намира чайник, чиния със сладки и ваза, пълна с пъстри полски цветя. Наоколо по пода са разхвърляни жълти и зелени възглавнички с различна форма. Задната част на сцената е закрыта с дървена стена – параван със зелен цвят, на който има закачалки. Отдясно има голяма печка на дърва. В големия зелен фотьойл седи Билбо Бегинс, праметнал крак върху крак. Билбо държи в ръка зелена чаша, спокойно и доволно гледа в далечината. Успоредно с постепенното осветяване на сцената, извън сцената (по микрофона) се чува дълбок, приятен и тайнствен глас).

ГЛАС: Този разказ е за това как Билбо Бегинс преживя приключение и се оказа в ситуация да върши и говори напълно неочаквани неща. Билбо Бегинс беше мирен хобит, никога не се впускаше в приключения, защото никой в Хобитън, където живееше Билбо, не си падаше по приключения. Билбо имаше много приятели, които му идваха на гости, и с които заедно се наслаждаваха на сладкишите, които сам приготвяше, и с които надалеч беше известен; не само в околностите на хълма, където живееше, а и по цялата земя, далеч, през планини и гори, седем морета и реки, там където Слънцето си ляга за почивка, и още по-нататък и по-нататък..., защото тогава не съществуваха граници. Този разказ не би се различавал от хилядите други разкази за хобити, ако не се беше случило нещо много странно... Билбо щеше да прекара целия си живот, седнал в удобния си зелен фотьойл и посрещайки скъпите си гости, ако един ден на гости не му дойде една шура дружина... Дружина от шест джуджета... и един вълшебник... Казах шура... Ще видите защо....

(Сцената е напълно осветена. Билбо поглежда към сладките в чинията, доволно се усмихва, взима един, разглежда го и с удоволствие го поглъща без дъвчене. В момента, когато иска да отпие малко чай от чашата, се чува пронизителен звук от звънеца на входната врата, която е от лявата страна на сцената. Билбо се сепва и насмалко да изпусне чашата, изненадан се спира, а след това бързо скача и с чайник в ръка тръгва надясно към печката. На средата на пътя се спира, връща се за чинията със сладки и край печката долива чай в чайника и напълва чинията с още сладки. Отнася всичко на масата. Отива наляво към вратата. Звънецът се чува още веднъж. Билбо заглажда косата си с ръка и отваря вратата. През вратата влиза джуджето Дуалин. Билбо се отдръпва изненадан, но не казва нищо. Дуалин закачва тъмнозелената си шапка на закачалката и се спира).

ДУАЛИН: Дуалин, на вашите услуги. *(Дълбоко се покланя.)*
(Билбо внимателно проследява движенията на Дуалин, когато Дуалин се запътва към жълтия фотьойл).

БИЛБО: Билбо Бегинс, на вашите услуги.
(Дуалин се отпуска в жълтия фотьойл, поглежда към сладкишите на масата).

ДУАЛИН: Ммммммммм...
(Билбо скача и подава на Дуалин чинията. Дуалин взема чинията в ръка).

БИЛБО: Заповядайте.

ДУАЛИН: *(Брои полугласно.)* Една, две... пет, шест... девет, десет *(със задоволство вдига глава и подава една сладка на Билбо, а останалите започва да яде сам. Билбо се вглежда в сладката в ръката си и тогава звъни звънецът на вратата. Билбо скача, забързано отива към вратата и я отваря. Влиза джуджето Балин и закачва червената си шапка на закачалката).*

БАЛИН: Ммм, вече са започнали да пристигат. Хубаво. *(Към Билбо)*. Балин, на вашите услуги. *(Поставя ръка на гърдите си)*.

(Веднага се отправя към другия жълт фотьойл. Билбо стои на място и учудено гледа Балин.)

БАЛИН: Оха! *(Фраска по главата Дуалин, който яде и при удара се задавя)*.

(Балин сяда във фотьойла и махва с ръка на Дуалин, усмихва се).

ДУАЛИН: *(През кашлица)*: Охха!

БАЛИН: Как е моят малък брат, брадър Дуалин. Пак плюскаш, а?

(Дуалин продължава да кашля).

БАЛИН: Слава Богу, добре си. *(към Билбо, който стои до тях)*. За мен една бира и една макова кифла, нали може?

(Билбо кимва с глава и изтичва надясно. Връща се с пълни ръце, и в този момент отново се чува звънеца. Билбо отваря вратата, през която влизат джуджетата Кили и Фили и оставят своите светлосини шапки на закачалката).

КИЛИ И ФИЛИ: *(В един глас, гледат се в очите)*: Да вълвим, да се плисъединим към бандата!

БИЛБО: Към бандата?!

КИЛИ И ФИЛИ: *(В един глас, към Дуалин и Балин)*: Насето уважение. И ние плистигнахме тук.

(Кили и Фили сядат на възглавници на пода. Билбо пристъпва към тях).

БАЛИН: За Бога, Дуалине, виж колко са пораснали тези разбойници Кили и Фили.

КИЛИ И ФИЛИ: *(В един глас)*: Поласнахме, поласнахме! Заедно сме на петстотин и цетилидесет години.

БАЛИН: Тъй ли? Ама че лети времето... Дуалине, на колко години съм аз?

БИЛБО: Не бих искал да преча...

ДУАЛИН: *(дъвче)*: На много, Балине.

БАЛИН: Майка му стара, колко е това?

ДУАЛИН: Много, Балине. По-добре да не знаеш.

БАЛИН: По-добре ли?

(Дуалин дъвче и убедително кима с глава).

БИЛБО: Аз много обичам гости... но... Познаваме ли се?

БАЛИН: *(Не обръща внимание на Билбо.):* Майка му стара, ама че са пораснали.

КИЛИ И ФИЛИ: *(В един глас).* Всецко знаем, ама буквата л никак не мозем да науцим.

БАЛИН: Как така?

КИЛИ И ФИЛИ: Ами, ето така.

ДУАЛИН: Никак?

КИЛИ И ФИЛИ: Ами никак.

БАЛИН: Тюх, майка му стара, толкова големи джуджета, а буквата р да не могат да кажат.

Кили и Фили омърлушено свиват рамене.

БИЛБО: Драго ми е, че сте тук...който и да е ...но бих искал...

БАЛИН: *(Изведнъж)* Хайде, повтаряйте: Райна реже риба...

КИЛИ И ФИЛИ: Лайна лези либа...

БАЛИН: Обичам Райна като мед...

КИЛИ И ФИЛИ: *(Клатят глави):* Плюбвали сме вецe. Не помага. Ние сме безнадезден слуцай.

БАЛИН: Жалко, а толкова млади джуджета.

БИЛБО: Бих искал да ви попитам...

(В този момент се чува силно чукане. Билбо изтичва към вратата и я отваря. През вратата на пода пада джуджето Торин, върху него вълшебникът Гандалф, а върху него дебелилото джудже Бомбур).

ГАНДАЛФ: *(От пода).* Оох, костите ми. Бомбуре, ставай веднага от мен, за да не те превърна моментално в жаба. Крастава!

Дуалин, Балин, Кили и Фили *(В един глас, развеселени):* Дошъл е нашият вълшебник!

(Бомбур непохватно се надига).

БОМБУР: Ето, ето...

ТОРИН: Малко по-бързо...

ГАНДАЛФ Бомбуре!...

БОМБУР: Ето... Недей само в жаба, моля те.
(*Бомбур става, а след него и Гандалф и Торин. Гандалф се изтупва*).

ГАНДАЛФ Ооо, радвам се да ви видя отново всички заедно.

ТОРИН: Хубаво е отново да бъдем заедно.

ГАНДАЛФ Да седнем. Виждам, че да сте се запознали с нашия приятел Бегинс... Билбо, сядай.

БИЛБО: Вие ме познавате?

ДУАЛИН: На мен ми свършиха сладките и чая. Най-скъпи ми Билбо, ще ми дадеш ли?

КИЛИ И ФИЛИ: На нас конфитюл и силене.

БОМБУР: На мен за предобедна закуска добре ще ми дойде един бюрек, ама кило бюрек, все пак е предобедна закуска, и, евентуално, малко ябълков пай, ако може... Моля най-учтиво.

БАЛИН: За мен една студена бира.

БИЛБО: (*Объркан*): ...конфитюр от сирене, чаен бюрек, кило бира,...пай от предобедна закуска... Ооо...

ГАНДАЛФ: (*Сериозен*). Господа джуджета... и ти, драги ми Билбо, тук сме заради едно много сериозно нещо... Билбо сядай.

Джуджетата малко посърнаха.

БОМБУР: А на мен тъкмо ми се прияде...

ГАНДАЛФ: Билбо, аз съм вълшебникът Гандалф. Твоят праядо Тук и аз бяхме приятели. Сигурно ти е приказвал за мен, когато си бил малък.

БИЛБО: (*Изненадан*). Великият Гандалф?! (*Зяпва от изненада*). Праядо ми Тук преди смъртта си ми разказа всичко за великия вълшебник Гандалф и за неговите приклю...
(*Спира се*).

ГАНДАЛФ: (*Усмивва се*). Приключения. Спокойно си го кажи, Билбо. (*Посочва с ръка към Торин*). Торине...

ТОРИН: (*Покашля се*). Скъпа моя дружино, днес сме се събрали тук от разни страни на този джуджешки, но за съжаление, не само джуджешки, свят, в тази хобитова дупка, в

прекрасния дом на нашия приятел Билбо Бегинс, с желание колективно да изковем план за нашето пътуване на север...

(Балин се прозява).

ГАНДАЛФ: *(Пронизва с поглед Балин).* Това е денят, в който ще започне едно чудесно и незабравимо приятелство с нашия мил Билбо, който от днес ще стане незаменим член на тази дружина *(гласът му става критичен)*, която, ако ме нямаше, щеше да остане една разпусната банда джуджета, които не са заинтересовани да върнат съкровището на своите предци, което е в ръцете на страшния дракон, който го отне. За ваш късмет, тук съм аз, тук е и нашият скъп приятел Билбо...

БИЛБО: *(Разтревожен).* Аз? Къде съм аз?... Къде тук?

ГАНДАЛФ Торине...

ТОРИН: *(Покашля се).* Билбо е нашият бъдещ професионален разбойник, който със своята ловкост, хитрост, смелост и, преди всичко, със своето безстрашие, ще ни помогне да си върнем онова, което ни принадлежи и което нашите предци са ни оставили в завещание, а на което вече стотици години се радва отвратителният грозен огромен дракон Смог.

(Чува се шумното негодувание на присъстващите. Билбо смаяно гледа към Торин).

БИЛБО: Какво аз?

ТОРИН: Негодник драконски!

(Дуалин се изплюва).

БАЛИН: Да пукне дано!

КИЛИ И ФИЛИ: Кладец!

БОМБУР: Да умре от глад дано!

ГАНДАЛФ: *(Кима с глава).* Това ще свърши.

ДУАЛИН: Как?

ГАНДАЛФ Затова се събрахме тук...Торине...

ТОРИН: Като потомък на славния Трор, краля на Планината, имам честта да ви съобщя, че моят дядо Трор, бягайки от

страшния дракон, който окупираше Планината, взел със себе си карта, която разкрива таен вход в Планината.

ДУАЛИН: Тази карта е изгубена...

КИЛИ И ФИЛИ: Безвъзвратно. Насият дядо ни лазказа всицко.

БАЛИН: Ами! Някой пуснал мухата. Картата изобщо не е съществувала.

БОМБУР: Не бе, съществувала е, ама е изгубена.

БАЛИН: Ти, дебелия, да мълчиш.

ДУАЛИН: Картата е изгубена и край.

БАЛИН: Нямамо е такава карта и край.

ДУАЛИН: Изгубена е.

БАЛИН: *(Ядосан)*. Малкия...

ТОРИН: *(На висок глас, уравнивесено)*... Картата не е изгубена. *(Джуджетата зяпват от изненада)*.

БОМБУР: Какво казваш?

ТОРИН: Казвам, че имаме достъп до картата, благодарение на нашия благодетел вълшебник.

КИЛИ И ФИЛИ: Аааа... Вълсебниците могат всицко да наплавят по вълсебен нацин.

(Гандалф вади картата от джоба си).

ГАНДАЛФ В тъмниците на злия магьосник Некроманта намерих Трор, който геройски се беше борил против тях. Преди смъртта си ми даде тази карта, която ще ви покаже пътя до Планината и тайния вход в нея.

ДЖУДЖЕТАТА: *(В един глас)*: Картата!

(Гандалф разгръща картата на пода, а джуджетата се събират около нея).

ТОРИН: Освен главния вход в Планината, който се пази от дракона, съществува и един малък, таен вход от другата страна на Планината.

(Пауза. Всички внимателно слушат).

ТОРИН: *(Показва)*: Ето...

(Пауза).

ТОРИН: Това е тайната врата, пише: Метър и половина висока врата, а трима могат да минат рамо до рамо. Това по края

БАЛИН: Жив, естествено. Ако те утрепят орките, излапат великаните, изядат вълците, драконът ти откъсне едната кълка, крилце, трътка... все пак най-много обича паниран мозък...

КИЛИ И ФИЛИ: Пфуууу!

БАЛИН: Да, да... е, тогава няма да се върнеш жив. Ако все пак избегнеш всичко това, ще се върнеш в тази своя дупка и ще си живееш щастливо и доволно, чак докато не умреш.

(Билбо гледа вторачено. Кили и Фили го гледат).

КИЛИ И ФИЛИ: Ам' ти нямас клилца?

БИЛБО: Нямам.

БАЛИН: Че какво? Драконът тогава ще му откъсне главата.

КИЛИ И ФИЛИ: Бляк!

БАЛИН: И ще му изтръгне езика.

КИЛИ И ФИЛИ: *(С погнуса)*. Уууу...

БАЛИН: А след това ще му отреже...

ГАНДАЛФ: Балине, млъквай.

ТОРИН: Стига вече, Балине! Да чуем какво казва професионалният разбойник за нашето предложение.

БИЛБО: *(Накъсано)*. Аз...мисля, че това предложение...Аз не знам за какво говорите. *(Пауза)*. Аз съм едно миролюбиво момче, миролюбив и уважаван хобит... Другите хобити ме ценят и уважават. *(Убедително, вече не накъсано)*. Обичам гостите, джуджетата, животните, природата, Големите хора... дори и тях. Живея мирно, отглеждам цветя... Нали виждате колко много цветя имам. Обичам да приготвям зимнина, правя мармалад, сладко, туршия. Обичам да правя сладкиши и да ги ям, в големи количества. Отлично приготвям печени ястия и салати. Знам отлично как да направя мекици, да изпека кифли с мак, да направя масленки, да сготвя сарма. В мазата имам най-хубавото вино и бира, които могат да се намерят по тези краища. Освен всичко това, съм и добър приятел.

(Настъпва тишина, всички гледат към Билбо. Билбо се размърдва).

БИЛБО: Имам своя градина край къщата и там садя овощни дървета. Има и зеленчуци. Редовно подстригвам тревата и... се разхождам, обичам да се изкачвам по хълма... и... знам да разказвам истории...

(Мъртва тишина, всички гледат към Билбо. Билбо се върти неспокойно, неприятно му е. Пауза.)

БИЛБО: *(Като картечница)*. Отбийте се на чай при мен, когато ви се прииска!

(Гандалф се смее и пристъпва към Билбо, гали го по главата).

ТОРИН: Обясни ни, разбойнико, какво искаше да кажеш с това?

ГАНДАЛФ: *(Смее се и гали Билбо по главата)*. Билбо искаше да ни каже, че с тези чудесни добродетели и умения, които има, е най-добрият възможен избор за ваш професионален разбойник. Нали така, Билбо?

БИЛБО: Ами да... Аз?... Не! За нищо на света!... Не исках да кажа това...

ГАНДАЛФ: Билбо е прекалено скромно. Той не иска на никого да се натрапва и затова често мнозина отначало не осъзнават неговата стойност. *(Поглежда към Билбо, натъртено)*. Нали така, Билбо?

БИЛБО: Ама аз...

ГАНДАЛФ: Защото, казвам ви, един потомък на славния Тук, най-смелия и най-авантюристичния хобит, не може да бъде кой да е. Крушата не пада далеч от дървото.

ТОРИН: Аз ценя хобитите, които рискуват живота си за джуджетата.

(Билбо гледа с недоумение всяко джудже, което проговаря).

ГАНДАЛФ: Казах ти кой е Билбо Бегинс.

ДУАЛИН: Друго не сме и очаквали.

КИЛИ И ФИЛИ: Логично.

БОМБУР: Отличен избор. Колко ястия само знае да приготвя...

ГАНДАЛФ: Няма грешка.

(Пауза).

БИЛБО: Не, не, не. Имате грешка.

(Пауза).

БИЛБО: Не, не, не, не съм никакъв професионален разбойник, нито мога да бъда такъв... В Хобитън никой не се заключва и всички врати са отворени. Аз разбойник? Не съм способен за това. Не съм никакъв професионален разбойник. Аз съм отличен домакин. Казах ви, елате при мен, когато пожелаете. Сигурно щяхте да ми харесате и сега, ако не разправяхте тези глупости за... за... за някакво разбойничество и какво ли не още... Ама хайде да вечеряме и да забравим за всичко. На мен ми трябва спокоен живот, без разпавии, и с много храна. Когато изпитвам безпокойство, трябва да ям. А ако не ям, ставам непоносим, непоносим за околните...

ТОРИН: Гандалфе, случайно да не сме сбъркали къщата?

ДУАЛИН: Как сбъркали? Ами че ясно се виждаше знакът на вратата.

БИЛБО: Какъв знак?

БОМБУР: На твоята врата е нарисуван знак, който значи:

Професионален разбойник търси добра работа, с много приключения и прилично възнаграждение.

(Билбо зяпва от изненада).

БАЛИН: Тоя само как се прави на шантав.

ДУАЛИН: Май трябва да ида да проверя.

ГАНДАЛФ: *(Натъртено)*. Не сме сбъркали къщата.

ТОРИН: Разбойнико, ние сме сериозна дружина. Няма повече да търпя безвкусни шеги.

БИЛБО: Ама аз наистина нищо не знам за никакъв знак.

БАЛИН: На всичко отгоре и лъже!

БИЛБО: Кой лъ...

ГАНДАЛФ: Билбо наистина не знае за знака. Аз го нарисувах.

(Пауза).

БАЛИН: Още отначало си знаех, че тоя страхопъзльо не може да бъде професионален разбойник.

КИЛИ И ФИЛИ: Стла-хо-пъз-льо, стла-хо-пъз-льо! Бил-бо е стла-хо-пъз-льо!

ГАНДАЛФ: Тишина!

БАЛИН: Аз бих казал и смотльо.

ГАНДАЛФ: Неблагодарници такива! На мен ли не вярвате? Аз съм великият вълшебник Гандалф. Цар на магията и вълшебството. Господар на мислите и желанията. Император на кристалните топки и вълшебните пръчици. Чародей на горите и полята. Вълшебник над вълшебниците. Аз, Гандалф!

(Торин се изкашля).

ГАНДАЛФ:...Ако не щете професионалния разбойник, ще ви тръгне на кутсуз. Или по-добре се върнете да копаете въглища.

БАЛИН: Аз няма да копая въглища, ама тоя тук е стопроцентов смотльо.

КИЛИ И ФИЛИ: Смот-льо, смот-льо, смот-льо, смот-льо!

ТОРИН: Гандалфе, аз те уважавам и ти вярвам, ама ми се струва, че Билбо е...

ГАНДАЛФ: Страхопъзльо?! Това ли искаше да кажеш?

(Билбо скача).

БИЛБО: Не съм страхопъзльо!!! Не съм! Само да знаете, че не съм ви никакъв професионален разбойник, ама не съм и страхопъзльо и ще ви го докажа. Ще ви докажа, че не съм страхопъзльо, кълна се в името на славния си праядо Тук. От нищо не се боя. В моите вени тече безстрашната кръв на Тук.

(Пауза).

БИЛБО: Аз ще бъда вашият професионален разбойник, вашата сила и мощ. Аз съм Билбо Бегинс и никой няма да ме унижава!

(Всички мълчат и внимателно слушат, като се споглеждат. Гандалф с гордост гледа към Билбо).

ГАНДАЛФ Знаех си, че не трябва да се съмнявам в теб.

(Пауза).

БАЛИН: *(Недоверчиво.)* Не съм много сигу...

ТОРИН: *(Високо.)* Билбо, ти си нашият професионален разбойник.

КИЛИ И ФИЛИ: *(Споглеждат се)*. Лаз-бой-ник! Лаз-бой-ник!
(Всички се струпват около Билбо и го прегръщат).

ТОРИН: Разчитаме на теб. Надявам се, че няма да ни подведеш.

ДУАЛИН: Ти си нашето спасение.

БОМБУР: Нашият Билбо!

БАЛИН: *(Прегръща Билбо)*. Ако много настояват...

КИЛИ И ФИЛИ: *(С страхопочитание)*. Лазбойник...

ГАНДАЛФ: Дружино, а сега е време...

БОМБУР: Да хапнем нещо... Ако може?

ТОРИН: Моментално да си легнем. Утре ни очаква тежък път.

БОМБУР: Мен никой никога не ме разбира.

*(Джуджетата се настаняват за спане, някои във фотьойлите,
а някои върху възглавнички на пода)*.

ДЖУДЖЕТАТА: *(В един глас)*: Лека ви джуджешка нощ.

(Билбо ляга в ъгъла);

БИЛБО: *(Тихо)*. Лека ви... джуджешка нощ.

(Джуджетата започват да хъркат).

БИЛБО: *(Тихо)*... Някога си мислех колко хубаво е да пътуваш и да видиш нови планини, цветя, животни. *(Паузи)*. Но това е опасно. Е, Билбо, Билбо, връщане назад вече няма. *(Надига се в седяща поза)*. А дали да не избягам нощес, докато всички спят...? ... и да продължа своя мирен живот? *(Пауза)*. Това би означавало да се измъкна малодушно и да изоставя джуджетата. Тогава те ще се убедят, че съм страхопъзльо. *(Пауза)*. Сега те ми вярват. Не искам да ги изоставя, не искам да бъда страхопъзльо. *(Отново ляга)*. На никого няма да кажа, но се боя. *(Завива се с одеялото презглава)*.

Сцена 2.

(От лявата страна на сцената седят трима великани: Бърт, Уилям и Бил. Уилям поставя купчина самозалепващи се картинки на куп. Бърт и Бил търсят нещо между картинките. Край тях има три големи раници и много бутилки от бира. От дясната страна на сцената има дърво с голяма корона, която скрива от погледа на великаните дясната страна на сцената).

БЪРТ: Бил, дай ми тая снимчица.

БИЛ: Не давам!

БЪРТ: Абе, к'ъв си ти такъв...

УИЛЯМ: Насам тия картинки! Трябват ми подпалки.

БИЛ: Уиляме, имам всички снимки на националния футболен отбор на великаните. Нямам само вратаря Великан.

УИЛЯМ: Е, и? Давай ги.

БЪРТ: Уиляме, виж какъв е... Тоя има всичките, а не ще да ми даде една снимка на Великанович.

БИЛ: Имаш две снимки на Хосе-Великан. За к'во с'ти по'ече?

УИЛЯМ: Шичко шъ жапаля!

БИЛ И БЪРТ: *(В един глас)*: Не още! Плийз...

БЪРТ: Почакай да си ги разменим. Само да събера всичките, па тогава пали.

БИЛ: Ето, ще дам на Бърт Великанович, ама недей да палиш още.

(Уилям оставя снимчиците, взима бутилка бира).

УИЛЯМ: Разменяйте си ги, а след това ги паля. Трябва огън за овчето, а може и нещо друга да дойде за ядене.

(Бил и Бърт клякат един до друг и ровят снимчиците).

От дясната страна на сцената влизат джуджетата, Гандалф и Билбо. Всички носят на гръб раници, освен Гандалф, който държи в ръка голяма тояга, с която се подпира, когато ходи. Застават пред голямото дърво).

КИЛИ И ФИЛИ: Ние се умолихме.

БОМБУР: Аз съм много гладен и бих изял един млад глиган.

БИЛБО: И аз бих могъл едно глиганче.

ГАНДАЛФ: Това е опасен край и тук ще се спрем, защото можем да налетим на великаните, които живеят по тия земи и на които ще сме добре дошла вечеря. Да си поотпочинем и да изпратим разузнавачи.

КИЛИ И ФИЛИ: Великани?! Те обичат да ядат джуджета.

ТОРИН: Те обичат да ядат всички: и джуджета, и вълшебници и хобити.

(Билбо подскочи от страх).

ДУАЛИН: Тези великани са същинска напаст.

БОМБУР: Аз съм толкова гладен, че бих могъл да изям и великан.

БАЛИН: Великаните особено обичат дебели джуджета. По-месести са.

БОМБУР: Ами, аз, всъщност, не съм чак толкова гладен.

ТОРИН: Ще изчакаме тук, докато разузнаването не ни уведоми дали можем да продължим...

(Всички стоят, няколко мига цари тишина. Всички гледат към Билбо. Билбо забелязва, че всички са се вторачили в него. Гандалф се усмихва и кима с глава на Билбо).

БИЛБО: Аа? Какво? *(Оглежда се.)*

ГАНДАЛФ: *(Продължава да му кима с глава).* Хайде, Билбо.

БИЛБО: Какво?

ТОРИН: Разбойнико, тръгвай. Твоята задача започва.

БИЛБО: Какво трябва да правя?

БАЛИН: 'Айде, бе, хайлазин, не се прави на луд. Тръгвай!

БИЛБО: Къде?

ДУАЛИН: На разузнаване

БИЛБО: На разузнаване? Аз?

БАЛИН: Ами кой!?! Недей да се правиш на дръж ми шапката.

КИЛИ И ФИЛИ: Длъс-ми-сап-ка-та, длъс-ми-сап-ка-та!

ТОРИН: Тишина. Великаните може да са наблизо. Разбойнико, тръгвай напред, за да подушиш дали всичко е сигурно.

Ако е, дай ни знак и ние идваме след теб.

(Билбо поглежда към Гандалф).

ГАНДАЛФ Твоята задача е да отиваш на разузнаване. Ти си
разбойник.

БИЛБО: Че разбойникът ли прави това?

БАЛИН: Ами кой!

БИЛБО: *(Обръща се към Торин)*. Казваш, ако е сигурно и вие ще
дойдете след мен. *(Торин кима с глава)* А ако не е?
(Джуджетата безпомощно разперват ръце).

БИЛБО: Горко ми.

(Билбо безсилно гледа джуджетата).

ГАНДАЛФ: Време е да тръгваш.

БИЛБО: Аз...

ГАНДАЛФ: Бил-боо...

(Билбо преглъща слюнка и поглежда към джуджетата).

БИЛБО: Е, тръгвам. *(Тръгва, а после се спира)*. Мислех си... Е,
тръгвам. *(Тръгва, бързо се обръща)*. Аз... е, тръгвам.
(Тръгва, махва им с ръка, без да се обръща). Отивам.

БАЛИН: Е, тръгвай, де...!

ГАНДАЛФ: И аз отивам сега.

ТОРИН: Къде отиваш?

ГАНДАЛФ: *(Слага пръст на устните си)*. Вълшебна тайна. Ще
се върна скоро.

*(Билбо излиза иззад дървото и съзира великаните, скрива се зад
друго дърво, така че те не го виждат. Джуджетата са
седнали на мястото, където са се спрели. Уилям, Бил и
Бърт седят около снимчиците)*.

БЪРТ: Овче месо вчера, овче месо днес, и нека окото да ми
изтече, ако утре пак не бъде овче месо.

БИЛ: Нийде няма нито едно нещастно парче човешко месо и
отдавна не сме имали. Кой би по главата Уилям да ни
домъкне в тоя край, не знам – а и пиенето ни е на
привършване, което е най-зле *(шляпва Уилям, който се
задавя, докато пие)*.

УИЛЯМ: Жатваряй ши плювалника! Ижядохте по шело и
половина, откакто шлязохме от планините. Колко още
ишкате?

(Великаните продължават да пият. Билбо наблюдава великаните отстрани).

БИЛБО: *(Тихо.)* Трябва да предупредя джуджетата... Но няма да се върна без плячка. Аз съм разбойник.

(Билбо бавно се промъква към великаните, които не го забелязват. Билбо се приближава до Уилям, който е обърнат с гръб към него, и изважда от джоба му портфейл).

УИЛЯМ: Бил, Бърт, не ви ли смърди нещо тук?

(Билбо се вцепенява).

(Бил и Бърт душкат).

БИЛ: Смърди, смърди.

БЪРТ: И на мен ми смърди. *(Забожда нос в бутилката от бира).*

Не е от бирата. На мен ми вони на нещо, което може да се яде.

(Великаните продължават да душкат около себе си. Билбо продължава да е вцепенен зад Уилям).

БИЛ: На мен ми смърди на някакво папкане.

(Уилям се обръща, забелязва Билбо и го сграбчва).

УИЛЯМ: Аааа... *(Издъртва Билбо).* Ето малкия смрадливец. *(Обръща го и изпитателно го гледа).* Я, какво е това?

БЪРТ: Да пукна, ако знам.

БИЛБО: Господине, уважаеми, аз съм Билбо Бегинс, *(заеква)* раз, раз, раз, раз...

БИЛ: Кво каза? Уиляме, тоя тъдява май нещо ни се подиграва, а?

БИЛБО: Искях да кажа хобит.

БЪРТ: Кво ма интересува към си, само ни кажи мойш ли да се готвиш?

УИЛЯМ: Тоя смотъо май за една хапка не стига. А много ли сте, викам, поне един гулаш да спретнем.

БЪРТ: Чуй ме, има ли още таквиз да се мотат тъдява из гората, ти гаден малък зайо?

БИЛБО: Да, много! Опа, не няма никой, ама нито един.

БИЛ: Кво каза?

БИЛБО: И, моля ви, недейте да ме готвите, уважаеми господа!
Аз готвя отлично, много по-добре отколкото се готвя.
Много по-добре.

УИЛЯМ: Горкия пъзльо. Ще го пусна.

БЪРТ: Не! Каза, че са много и нито един. Нека да ни го обясни.
Ще го мъчим, докато не прижнеае.

УИЛЯМ: Няма да може, аз го хванах.

БЪРТ: Тъпанар такъв!

УИЛЯМ: А ти си празноглавец глупав.

БЪРТ: Не те е шрам! *(Удря Уилям с юмрук в окото).*

(Бърт, Уилям и Бил започват да се бият помежду си. Билбо успява да допъзли до едно дърво и тук да се скрие).

БЪРТ: *(към Уилям)* Ти си един отвратително грозен великан!

УИЛЯМ: А стига бе, а пък ти си един отвратително,
отвратително грозен великан.

(Бърт и Уилям започват да се борят, а Бил изпива бирата. През това време джуджетата стават и се ослушват какво става).

ДУАЛИН: Някакъв шум... Великаните, струва ми се...Нашият
разбойник сигурно е в опасност.

ТОРИН: Ако на нашия разбойник се случи нещо, това значи...

ДУАЛИН: ...край на нашето пътуване.

БАЛИН: Ако великаните го излапат, адиос наше съкровище.
Колко жалко. И тези великани можеха да се отбият на
връщане, а не сега.

ТОРИН: Да вървим!

ДУАЛИН: Трябва да го спасим!

БАЛИН: Ама че шантави джуджета! Аз няма! Още съм млад и
живота ми е мил.

(Торин ядосано се обръща към Балин).

ТОРИН: Ти ли си единственото джудже пъзльо, което познавам?
(Бърт и Уилям прекъсват борбата за момент).

БЪРТ: Така ли? А ти си един отвратително, отвратително грозен
великан и винаги ще бъдеш два пъти по-отвратителен от
мен.

УИЛЯМ: Ти си отвратително, отвратително, отвратително,
отвратително грозен великан и винаги ще бъдеш десет
пъти по-отвратителен от мен.

(На сцената изтичват джуджетата едно след друго).

БЪРТ: А ти – всичко това и два пъти повече.

ТОРИН: *(Вика)* Храбри джуджета, атака!

*(Бие Бил, Бърт и Уилям с тояга по главата. Джуджетата се
разтичват по сцената).*

БИЛ: Вие сте най-глупавите великани, които съм срещал през
своите хиляда години. Докато се биете тъдява, пропускаете
вечерята.

БЪРТ И УИЛЯМ: *(В един глас)* Вечеря? Каква вечеря?

БИЛ: Хиляди малки злосторници джуджета идват насам.

УИЛЯМ: Вижте, вижте...

(Джуджетата се разбягват около великаните).

ТОРИН: Тичайте и не позволявайте да ви хванат!

БЪРТ: Никъде няма да отидете, гадни малки зайци.

*(Уилям, Бърт и Бил започват да хващат джуджетата, които
се опитват да избягат).*

БИЛ: Шъ бягаш ли? Е, не мойш! *(Хваща Дуалин).*

ДУАЛИН: Пусни ме, пусни ме!

(Бърт, Уилям и Бил хващат джуджетата).

БАЛИН: Не!

УИЛЯМ: Виж, виж тоя дебелия.

БОМБУР: Не съм дебел, само така ви се струва.

УИЛЯМ: Ще стане добър гулаш.

БЪРТ: Скив малките колко са бързи.

КИЛИ И ФИЛИ: Не мозес да ни хванес.

(Кили и Фили тичат около Бърт).

КИЛИ И ФИЛИ: Ти си дебел, тломав и смотан...

(Бърт хваща Кили и Фили).

БЪРТ: *(Смее се грубо)* Празноглавци малки, нахитрувахте сте.

КИЛИ И ФИЛИ: *(Вайкат се)* Мама миа!

ТОРИН: *(От ъгъла).* Всичките ги хванаха.

БИЛ : *(С погнуса)*. Несготвените джуджета са гадни. Бързо да ги сготвим!

УИЛЯМ: *(Души)*. Мисля, че има още от тях. Още ми смърди нещо.

БЪРТ: Скивай го, скивай го! Още един малък, гаден. Дръж го. *(Торин бяга. Уилям го хваща.)*

УИЛЯМ: Ти ши помишли, че можеш да избягаш от щрашния Уилям.

ТОРИН: Изгубени сме.

(Великаните връзват ръцете на джуджетата с канав.)

БАЛИН: А разбойникът ни го няма никъде...

ДУАЛИН: На ви сега като искате да го спасявате него. Той пръв избяга.

КИЛИ И ФИЛИ: Кой сте спаси голките нас?

(Билбо внимателно наднича от короната на дървото).

БИЛБО: Ако джуджетата пострадат, то и аз ще се предам на великаните.

Гандалф се появява на сцената от дясната страна и наднича, за да провери какво става с джуджетата. С него е елфът Елронд.

ГАНДАЛФ: И минута не можеш да ги оставиш сами... Веднага се оливат. Ще трябва да използвам вълшебната си сила. Ще скарам великаните, за да спечеля време, и те да посрещнат зората извън пещерата, защото ще се вкаменят.

(Гандалф прочиства гърлото си).

ГАНДАЛФ: *(С дълбок глас)*. Бърт, няма да ги готвим сега.

БЪРТ: Уиляме, не започвай дискусия, защото ще продължи цяла нощ.

УИЛЯМ: Нищо не съм казвал. Ти искаш само да се караш.

ГАНДАЛФ: Бърт и Уилям, вие сте истински тъпанари.

БЪРТ: Бил, ще те пребия, ако още веднъж ми кажеш, че съм тъпанар, тъпанар такъв.

УИЛЯМ: Ще ти строша краката, ако още само веднъж писнеш, Бил.

БИЛ: Нищо не съм казал, само да знаете, но сега ще кажа: и
двата сте дръвници

УИЛЯМ: Предупредих те, ахмак такъв.

(Понечва да удари Бил).

БИЛ: Искаш война? Ще я получиш.

(Уилям и Бил започват да се бият).

БЪРТ: Нека те се карат, аз сам ще изям джуджетата.

УИЛЯМ: Какво каза? *(Започва да бие Бърт).*

БИЛ: Ей, Бърт, няма да я бъде тая. *(Започва и той да бие Бърт).*

БЪРТ: Наговорили сте се срещу мен, така ли? Сега ще видите
дървен господ. *(Започва да се защитава и да бие Уилям и
Бил).*

(Джуджетата се опитват да се освободят от въжетата.

*Великаните падат на пода и започват да се въргялят
един върху друг. Чува се чуруликане на птица.*

Великаните продължават да се въргялят по пода.

*Чуруликането се повтаря, но по-силно. Великаните
спират борбата си и смаяно вдигат нагоре глави).*

УИЛЯМ: Не! Това са отвратителните малки птички.

БЪРТ: Не! Птичките пеят пред зазоряване!

БИЛ: Трябва да побързаме за нашата пещера, преди да...

*(В този момент великаните се вцепеняват, вкаменяват и
остават в същото положение на пода. Гандалф излиза
иззад короната на дървото. Джуджетата със смайване
гледат великаните. Гандалф се приближава към тях,
усмихва се. Когато джуджетата го забелязват,
започват да подскочат и да викат).*

ДЖУДЖЕТАТА: *(В един глас).* Ура, ура! Спасени сме!

(Гандалф се приближава до тях и отвързва ръцете им.

*Джуджетата подскочат и подхвърлят шапките си
нагоре. Елронд стои настрана).*

ТОРИН: Къде е нашият разбойник?

*(Билбо излиза иззад дървото и се приближава до
джуджетата).*

БАЛИН: Сега ли се идва?

ТОРИН: Можехме да бъдем изядени край живия разбойник...

БИЛБО: *(Посърва.)* Ами аз...

КИЛИ И ФИЛИ: Едва останахме зиви, да знаес!

ГАНДАЛФ: Не му се карайте.

БИЛБО: Ами аз...

ГАНДАЛФ: Това беше първата му задача.

БАЛИН: Без малко и последната.

ГАНДАЛФ: Ще ви изненада Билбо. Ще се гордеете с него.

ТОРИН: Дано да бъде истина.

ГАНДАЛФ: Имам изненада за вас. *(Обръща се към Елронд).*

Елронде!

(Сцена се затъмнява за момент).

1-ви фрагмент

(Бавно се осветява само кръг в средата на сцената, в който седят джуджетата. В средата има карта. На картата има ключ. Заедно с осветяването се чува дълбок и загадъчен глас по микрофона, извън сцената).

ГЛАС: Докато Билбо беше на разузнаване, вълшебникът Гандалф отиде да намери стария си приятел Елронд.

Елронд ще разгадае пред джуджетата тайната, която се крие в лунните руни върху картата на Планината.

ЕЛРОНД: Пред тайната врата трябва да бъдете в деня на Дурин - първия ден от Новата година на джуджетата, преди зимата. Дрозд ще зачука по камъка до вратата, а последният слънчев лъч ще огрее ключалката, и единствено тогава ще можете да отключите вратата. Ако пропуснете това, всичко се проваля. Запомнете го. Руните не лъжат. А сега трябва да вървя.

(Елронд изчезва в тъмнината. Торин окачва ключа на врата си).

Сцена 3.

(Извън сцената се чува пицене, врецене и тичане на голяма група (джуджета и орки) както и дълбоки нечленоразделни звуци и крясъци.)

ГЛАСОВЕ ИЗВЪН СЦЕНАТА: Фрасни! Стисни! Щипни! Забий!

(На сцената, която е в полумрак, от лявата страна изтичва Билбо, а звуците извън сцената постепенно затихват и изчезват. По време на цялата сцена, сцената е в полумрак, едва се съзира помещение във формата на тунел. По време на сцената се чува ромолене на вода на заден план. Билбо влиза с тичане, спъва се в камък, който постепенно се осветява. Билбо остава неподвижно да лежи на пода. Звуците извън сцената напълно утихват. Билбо след няколко момента се размърдва, раздвижва се и бавно става. Оглежда се наоколо. На сцената няма никого. Билбо започва да лази по пода, напихва нещо, гледа към пода, който е в полумрак. Отново опипва на същото място и слага нещо джоба си. Гледа към дясната страна на сцената, която е затъмнена, а след това с лазене се връща до камъка и сядва на него).

БИЛБО: Толкова е влажно и студено. И навсякъде – тъмнина. Сигурно джуджетата не знаят, че съм се изгубил. Иначе щяха да ме търсят. Ами ако Орките са успели да пленят джуджетата? *(Потреперва.)* Сега съм сам. *(Оглежда се, пауза.)* Но аз не се боя. Билбо, ти не се боиш. Билбо, ти от нищо и от никого не се боиш. *(Започва да си свирука мелодията на песничката „Когато си щастлив“ и да си пляска тихо, да щрака с пръсти, да удря по колената, да тактува с крак по пода и на края високо извиква)* Урааа! *(След като извиква високо, се уплашва, покрива с ръце главата си и се свива на кълбо).* Какво-о? Кой? Къде? Не! Аз съм приятел, аз съм добър, аз съм Билбо Бегинс.

(Глуха тишина е. Билбо бавно сваля ръце от очите си и уплашено гледа наоколо. Тишина е, Билбо съвсем открива лицето си.)

БИЛБО: Ами че това съм бил аз... Билбо, ти не се боиш. Тук няма никого и ти си сам.

(Билбо отново започва да си свирука мелодията на „Когато си щастлив“ и да повтаря движенията, които съпровождат песничката. Докато той прави това, от лявата страна на сцената към него се приближава Амгъл. Билбо не го забелязва. Когато идва момента Билбо да извика „Ураа!“, Амгъл го изпреварва.)

АМГЪЛ: *(С дрезгав глас, до ухото на Билбо)* Ураа!

(Билбо изпищява и подскача от страх. Остава без глас, само отваря уста и се опитва да каже нещо. Амгъл обикаля около него като се подсмива и съска.)

АМГЪЛ: Сссс, любезни мой, кой пък сси ти?

(Билбо се сепва и изважда своята малка сабя и я насочва към Амгъл.)

БИЛБО: Не съм ти никакъв любезен. Аз съм Билбо Бегинс и търся изход от тази пещера.

АМГЪЛ: Сссс, добре, добре, любезни мой.

БИЛБО: Казах ти, че съм Билбо Бегинс – професионален разбойник.

АМГЪЛ: Сссс, по-полека, по-полека. Аз на себе си викам любеззен, защото съм наистина такъв – любеззен. А можеш ли да седнеш тук и да побъррим мъничко с любеззния мой, значи, с мен?

БИЛБО: А защо да го правя? Не ми се струваш приятелски настроен. Хобитът ще си помисли преди всичко, че искаш да го изядеш. Погледът ти нещо ми се струват лаком

АМГЪЛ: Любеззни мой, добре е, че се предпазлив. Тук има много хаймани. *(Подава му ръка)*. Но аз съм само Амгъл... Гошо и живея в тази пещера.

(Пауза).

(Амгъл започва да обикаля около Билбо. Билбо го следи и е нащрек).

АМГЪЛ: Иначе съм много добродушен. Мислех си само малко да си поиграем. Тук надълбоко никой не се отбива. Не съм имал гост вече трийсет години.

БИЛБО: Трийсет години?

АМГЪЛ: Любезззни мой, точно.

БИЛБО: Сигурно се чувстваш ужасно. Трийсет години да нямаш гости!? Аз щях да изперкам. Аз у дома... *(Пауза)*... съм имал по трийсет гости дневно... А пък ти...

АМГЪЛ: *(подсмърча)*. Аз исках само малко да си правим компания, защото съм много самотен... А ти казваш, че не шеш да си играеш с мен. *(Прави се, че плаче)*. За последен път играх преди трийсет години... Представи си какво е никой да не си играе с теб... Аз съм един нещастен Амгъл – Гошо. *(Избухва в плач)*.

(Пауза. Билбо бавно се приближава до Амгъл).

БИЛБО: *(С успокоителен тон)*. Ей, Гоше, любезни!... Недей да плачеш... Недей... Гоше, аз само се шегувах. Гоше? Чуваш ли? Само се шегувах. Ще си играя с теб, ще си играя. Ето, ще си играем на каквото поискаш, само кажи.

(Амгъл "престава" да плаче).

АМГЪЛ: *(Тихо, на себе си)*. Сссс, малкия налапа въдицата *(Смее се, а след това на по-висок глас, малко плачливо, трие нос а си)*... Няма да те карам, ако не искаш... *(Пауза)*. Не си длъжен...

БИЛБО: Неее... Искам. Само кажи на какво.

АМГЪЛ: *(Малко плачливо.)* Няма никого да карам...

(Пауза.)

АМГЪЛ: *(Заговорнически)*. Добре. Ще си задаваме гатанки един на друг. Обичаш ли гатанките?

(Билбо кима с глава потвърдително).

АМГЪЛ: Ами да, всички на тоя свят обичат гатанки. Правилото е: Ако те попитам нещо, а ти не ми отговориш, тогава с удоволствие ще те иззям, а ако аз не знам отговора на

твоята гатанка, тогава ще ти покажа изхода от пещерата.
Уговорихме се.

БИЛБО: Хей, ами че ти не търсиш приятел! Ти искаш да се състезаваме, защото искаш да ме изядеш.

АМГЪЛ: Сссс...

БИЛБО: Знаеш ли, ти изобщо не си добър. А аз си мислех да те развеселя и те съжалих заради фалшивите ти сълзи.

АМГЪЛ: Сссс..., любезззни мой, можеш да избираш. Или ще излезеш жив и здрав оттук и ще се събереш със своите джуджета, или ще те иззям.

БИЛБО: Ти си нечестен, Амгъл. Това не е спортменски!

АМГЪЛ: Сссс...

(Пауза).

БИЛБО: *(Безсилно)*. Трябва да играя по твоите правила, ако мисля да изляза оттук... или... *(Потръсква се)*.

АМГЪЛ: *(Пляска)*. Да почваме ли?

БИЛБО: *(Въздъхва дълбоко)*. Започвай.

АМГЪЛ: Що е то: с невидим корен, впит дълбоко, то от дърво е по-високо, върви нагоре, без да спре, макар че нивга не расте?

БИЛБО: Лесно е! Това е планината. Един на нула за мен. Сега аз... Трийсет бели коня в хълмове червени, първо жвакат, после тракат и се спират укротени.

АМГЪЛ: Това и баба го знае. Зъбите. Това са зъбите! Слушай сега: Без глас, а реве, без криле пърпори, без зъби яде, без устни мърмори.

БИЛБО: От лесно по-лесно! Вятъра. А това: кутия без панти, без ключ и капак, но златно богатство тя крие все пак?

(Пауза).

АМГЪЛ: Сссс... Сссс...

(Пауза).

БИЛБО: Амгъл, защо съскаш? Ако си мислиш, че това е водата, която ври, то грешиш.

АМГЪЛ: Сссс... Чакай малко... Трябва да се сетя.

(По-дълга пауза).

БИЛБО: Е...? Знаеш или не?

(Пауза).

БИЛБО: Изглежда, че почти съм си тръгнал от тази пещера.

АМГЪЛ: Ннн... не! Чакай! Яйцето! Яйцето, ето какво! Е, а сега ще се изпотиш. Това нещо поглъща всичко в този свят: животно, птица, лист и цвят. Гризе стомана и желязо; в брашно превръща и елмаза; и град руши, и крал убива, на прах и планината стрива.

(Билбо започва да се чеше по главата, а след това става, кърши пръсти и се разхожда нагоре-надолу).

БИЛБО: Това е... Това е...

(Амгъл започва да обикаля около Билбо).

АМГЪЛ: Любезззни мой, ще падне славно угощение.

БИЛБО: Аааа... Това е...

АМГЪЛ: Това е... Това е... Бегинс за вечеря!

(Амгъл започва да се смее и съска, изважда солница от джоба си и започва да соли Билбо).

АМГЪЛ: Малко да го посолим, любезззни.

БИЛБО: Не! Това е... Това е... *(На себе си)*. Трябва ми време! *(Малко по-високо)*. Време, време...

АМГЪЛ: Сссс. Време. Бегинс позна. Жалко. Ти си на ред.

(Билбо мърмори, опитвайки се да си спомни).

АМГЪЛ: Трябва да си спомниш още една гатанка. Трябва! Иначе победата е моя.

БИЛБО: *(На себе си)*. Какво да правя? Не мога да си спомня нито една гатанка повече. *(Започва да опипва и стиска малката си сабя, бръква с ръка в джоба си и лицето му светкавично засиява)*. Какво имам в джоба си?

АМГЪЛ: Не е честно! Не е честно! Не е честно да ме питаш какво имаш в проклетите си малки джобове.

БИЛБО: Въпросът е: Какво имам в джоба си?

АМГЪЛ: Сссс... Колко пъти мога да отгатвам?

БИЛБО: Три.

АМГЪЛ: В джоба си имаш... ръка!

БИЛБО: *(Който изважда ръце от джобовете си и ръкомаха).*

Грешен отговор! Опитай пак!

АМГЪЛ: Сссс... В джоба си имаш... имаш...

БИЛБО: Имам...?

АМГЪЛ: Имашшшшшшшшшшшш...

БИЛБО: Шшшшшшшшшшшщо е то?!

АМГЪЛ: Нож!

БИЛБО: *(Маха отрицателно с ръце):* Грее-шеен отговор! Има още само един опит...

АМГЪЛ: Сссс... *(Започва да се дера по лицето, а след това ляга на земята и започва да удря по нея с крака и ръце).*

БИЛБО: Времето ти изтече.

АМГЪЛ: *(Изписква).* Връв или нищо!

БИЛБО: Съжалявам, но отговорът е грешен.

АМГЪЛ: *(Удря с юмруци по земята).* Няма, няма, няма!!!

(Билбо го наблюдава с подозрение. Амгъл скача изведнъж и приближава към Билбо).

АМГЪЛ: Няма! Това не може така!

БИЛБО: Всичко е честно. Така се уговорихме.

АМГЪЛ: Нищо не сме се уговарили. Сега ще те изям.

БИЛБО: Ама не можеш да ме изядеш. Даде обещание.

АМГЪЛ: *(Гримасничи).* Какво обещание? Какво проклето обещание съм ти дал? *(Сериозно)* Аз на никого нищо не давам. На никого. Нищо.

БИЛБО: Обеща да ми покажеш изход от пещерата, ако те победиш с гатанките. Изгуби и трябва да удържиш обещанието си. Щом обещаеш нещо на някого, трябва и да го изпълниш.

АМГЪЛ: Какви са тези глупости? *(Иронично имитира Билбо).*

Щом обещаеш нещо на някого, трябва и да го изпълниш.

(С нормален тон). Аз нищо не трябва да правя.

Обещанията не се изпълняват.

БИЛБО: *(Насочва малката си сабя към Амгъл).* Трябва да ми покажеш изхода от пещерата!

(Амгъл се дръпва стъписан. Пауза. Амгъл започва изкуствено да се смее).

АМГЪЛ: *(С успокоителен тон)*. Само се шегувах, малки ми Билбо. Естествено, че ще ти покажа изхода от пещерата.

Аз всеки ден изпълнявам обещания на своите гости.

БИЛБО: *(Продължава да държи насочена сабята си към Амгъл)*: Лъжеш! Каза, че трийсет години не си имал гости.

(Амгъл изкуствено се смее).

АМГЪЛ: Не се сърди, малки ми приятелю. Сега ще ти покажа пътя, само минутка.

(Амгъл се отдръпва малко надясно и започва да претърсва джобовете си).

АМГЪЛ: *(На себе си)*. Ще взема пръсстена, който, когато го сложа на пръста си, ме прави невидим. Не-видим! Малкият смръдльо няма да може да ме види и лесно ще го сграбча.

(Амгъл продължава да рови из джобовете си).

АМГЪЛ: *(Изпуска)*. Къде е?! *(Стъписано гледа наоколо по пода)*. Няма го! Няма го, любеззззи! *(Свива юмруци, скача и се обръща към Билбо)*. Ти! Ти си ми го взел!

(Билбо уплашен се отдръпва назад).

АМГЪЛ: Признай! Ти си взел моя любезззен! Моя пръстен! *(Амгъл се приближава към Билбо, който се отдръпва назад)*. Изпуска сабята).

АМГЪЛ: Крадец! Откраднал си ми моята сила. Моето тайно оръжие. Връщай го!

(Билбо стига до скалата отляво на сцената и няма накъде). Амгъл е на няколко крачки от него).

АМГЪЛ: Връщай ми моя пръстен невидимка! Мой е! *(Билбо се потреперва, бръква в джобовете си)*. От единия изважда пръстена и се вглежда в него. Поставя го бързо на пръста си).

АМГЪЛ: *(Тръгва, за да скочи върху Билбо)*. Ти, малък проклет... *(Билбо се промъква край Амгъл)*. Амгъл удря главата си в скалата).

АМГЪЛ: О, не! Не!

(Стъписано се оглежда наоколо по сцената. Билбо е близо до него. Амгъл не го вижда).

АМГЪЛ: *(Ласкаво)*. Бил-боо! Бил-боо, къде си?

(Започва да размахва ръце във въздуха, за да намери Билбо).

АМГЪЛ: Няма нищо да ти направя. Къде сии?

(Билбо притичва покрай Амгъл. Амгъл сграбчва въздуха край себе си).

АМГЪЛ: Мой си! Мъртъв си! Ще те хвана аз тебе, къолав Бегинс!

(Амгъл отива към дясната част на сцената и се визира в пода).

АМГЪЛ: *(Навежда се и сграбчва въздух с ръце)*. Тук си!

(Билбо го наблюдава).

АМГЪЛ: Ще те хвана аз тебе, крадец такъв! Тук си! *(Отново сграбчва въздух)*.

(Билбо е в ъгъла в дясната част на сцената).

БИЛБО: Търси, търси и ще намериш. Сбогом, негоднико Амгъл.

(Билбо изтичва извън сцената. Амгъл идва до ъгъла в дясната част на сцената).

АМГЪЛ: *(Изкрещява)*. Ще те хвана някой ден, където и да си!... И тогава ще платиш за вссичко!

(Сяда на пода и започва да скубе косата си. Извън сцената се чува тичане и писъци, както в началото на сцената.

Сцената постепенно се затъмнява).

ГЛАС ИЗВЪН СЦЕНАТА: *(Дълбок, дрезгав)*. Кой тича?

ГЛАСОВЕ: *(Пискливо)*. Не виждаме никого. Хей, входа на пещерата се отваря сам! Хей!

(Сцената, която е в пълна тъмнина, се осветява и на нея отляво влиза с тичане Билбо. В дясната част на сцената, на заден план, има дървена колиба, пред която се намират джуджетата, Гандалф и Беорн – мъжага, облечен с мечешка кожа).

2-ри фрагмент.

(Сцената е тъмна. Успоредно с осветяването на част от сцената се чува дълбок, тайнствен глас извън сцената, по микрофона).

ГЛАС: Докато Билбо се надхитряше с лъжливия Амгъл, джуджетата успяха да избягат от войнствените орки, които ги преследваха. Билбо не знаеше къде са джуджетата. Но ако си мислите, че тук свършва приключението на Билбо, грешите. Билбо случайно се натъкна на джуджетата, които стояха пред дървената колиба на човека-мечка Беорн. О, да, това е много странно създание: понякога човек, понякога мечка. Има силата да се превръща, но и силата да дава умни съвети на нашите джуджета. Приключението на Билбо продължава...

(Осветен е само кръга около дървената колиба, където са джуджетата, Гандалф, Беорн и Билбо. Беорн е значително по-висок от тях).

БЕОРН: *(Показва им чувалите до тях)*. Тук е храната; ще ви стигне за седмици наред, ако бъдете пестеливи. Покрай пътя до гората има няколко потока.

(Пауза).

БЕОРН: *(На висок глас)*. Вашият път през Непрогледната гора е мрачен, опасен и тежък.

(Пауза).

БЕОРН: *(Със същия тон)*. В Непрогледната гора има омагьосан поток. Той е черен и бърз. Не бива нито да пиете от него, нито да се къпете в него. Тази вода те прави сънлив и безпамятен.

БЕОРН: *(Гръмогласно)*. Не бива да се отклонявате от пътеката... По никаква причина! Запомнете това!

(Беорн изчезва в тъмнината).

БЕОРН: Не бива да се отклонявате от пътеката! *(Ехо)*.

Сцена 4.

(Билбо и джуджетата изтощени ходят по пътеката в гората.

На заден план се виждат дървета. Торин, Балин, Дуалин и Билбо носят Бомбур, който спи. Кили и Фили вървят зад тях).

ТОРИН: Няма ли край тази проклета гора?

БАЛИН: Този дебел Бомбур спи и хич не го е грижа. А ние трябва да го носим. Да не сме културисти.

ДУАЛИН: Не може да се събуди.

БАЛИН: Обзалагам се, че нарочно падна в омагьосаната река. Само и само да не ходи пеша.

БИЛБО: Спъна се.

БАЛИН: Стига, бе! Как не се спънах аз. Бомбур не е луд.

ДУАЛИН: Не е виновен, че е смотан.

ТОРИН: Стоп.

(Всички спират и спускат Бомбур на земята).

ТОРИН: Някой трябва да се качи на дърво и да види къде сме. Дали има край...

(Всички бавно обръщат глави към Билбо).

БИЛБО: Знам... Всичко знам.

(Балин потупва Билбо по рамото).

БАЛИН: Мисля, че ти си най-добрият.

БИЛБО: Давам доброволно заявката си за всичко, което трябва и в бъдеще. Нали може така?

ВСИЧКИ: Може. Може.

(Балин и Дуалин правят за Билбо „столче“ с ръце и Билбо се качва на дървото).

БИЛБО: Като малък се катерех по бюфета и изяждах пердах за това. По дървета – никога. Винаги има пръв път. Така ли е, другарчета? *(Маха им от върха на дървото).*

(Джуджетата гледат нагоре към Билбо).

ТОРИН: Какво виждаш?

(Билбо захласнато гледа над гората).

ДУАЛИН: Ей, какво има горе?

(Билбо продължава да гледа захласнато).

БАЛИН: Ей ти, горе, какво зяпаш?!

БИЛБО: *(Захласнато)*. Колко прекрасно е това зелено пространство пред мен. Това море от дървета.

ТОРИН: *(Към джуджетата)*. Какво казва?

БИЛБО: Този ветрец ми действа много добре.

ДУАЛИН: *(Напряга се да чуе)*. Какво?

БИЛБО: Стотици пеперудки пърхат с крилца.

БАЛИН: Някакви пеперуди споменава. *(Обръща се към джуджетата)*. Майтап си прави с нас.

БИЛБО: Слънцето ме грее. Красота!

ДУАЛИН: Може да е мръднал...

ТОРИН: *(Провиква се)*. Разбойнико, слизай долу!

(Билбо трепва и се сепва. Поглежда джуджетата).

БИЛБО: *(Вдига ръка да им махне)*. Еееей...

ТОРИН: Слизай!

(Билбо омърлушен слиза от дървото. Стъпва на земята. Всички са се вторачили в него).

БИЛБО: Тази гора само се разпростира безкрайно и безкрайно и безкрайно във всички посоки.

БАЛИН: *(Удря се по челото)*. О, не.

ТОРИН: Сега ни е необходима вълшебната сила на Гандалф.

БАЛИН: Той само изчезва и казва: 'ще се върна'. Когато сме на зор, никакъв го няма.

ДУАЛИН: Но се връща и помага. Спомни си само великаните.

ТОРИН: През гората сами трябва да се оправяме. Така каза.

(Пауза. Всички са съкрушени).

БИЛБО: *(Изведнъж, въодушевено)*: Само да бяхте видели колко пеперуди играят горе в короните на тъмнозеленото море на уханната гора.

БАЛИН: Пука ни за уханните пеперуди от зелената тъмна корона.

(Билбо оклюмва).

БИЛБО: Само исках да ви подобря настроението... защото тук долу е толкова мрачно...

ТОРИН: Няма изход. Възможно ли е да няма изход от
Непрогледната гора?!

КИЛИ И ФИЛИ: Няма повеце и хлана...

ДУАЛИН: Голям късмет е, че Бомбур спи.

БАЛИН: Какъв гаден късмет! Изчанчихме се да го носим.

ТОРИН: Трябва да има решение. Не можем да се откажем сега,
когато сме толкова близо. Трябва да спасим нашата
Планина на всяка цена. С цената на живота.

(Пауза).

БАЛИН: Да се сбогуваме с живота. *(Приближава се до Дуалин,
прегръща го)*. Братлето ми, да си се сбогуваме на време.
Ще се видим във вечните ловни полета на нашите предци
джуджета. Недей да плачеш, недей.

ДУАЛИН: Ти плачеш.

БАЛИН: Ами! Слънцето ти блести на очите. *(Приближава се до
Кили и Фили)*. Малки мои марди...*(Прегръща ги)*. Жал ми
е за вас.

КИЛИ И ФИЛИ: Засто?

БАЛИН: Бяхте добри джудженца.

(Кили и Фили започват да циврят).

ТОРИН: Стига! Балине, стига си се лигавил!

*(Балин се приближава до Билбо, плаче и "увисва" на врата му.
Билбо се дръпва назад)*.

БАЛИН: Биби, Буби, Биби мой. Не те обичах много... но сега
нека те обичам.

Силно го прегръща, Билбо пада под неговата тежест на пода.

ТОРИН: Балине, стига простотии. Ти си джудже. Недей да
забравяш това никога. Дори и в тези тежки мигове.

*(Балин отива при Бомбур, който спи по гръб на пода. Започва да
го гали по стомаха)*.

БАЛИН: И ти... Няма и да знаеш, че си умрял. От глад.
Горкичкия.

(Навежда глава до стомаха на Бомбур).

БАЛИН: Червата ти къркорят като никога до сега.

(В този момент Бомбур отваря очи, повдига се и започва да се чеше по главата).

БОМБУР: *(Изненадано)*. Къде съм?

БАЛИН: Събуди се!

БОМБУР: Къде сме?

КИЛИ И ФИЛИ: Цудо! Бомбул се събуди!

(Кили и Фили започват весело да се смеят).

БОМБУР: Ами това не е моята кухня!

ТОРИН: В Непрогледната гора сме, Бомбуре. Ти падна в омагьосаната река и заспа.

БОМБУР: Непрогледната гора? Омагьосаната река? А защо сме тук?

БАЛИН: *(Към Торин)*. Не му е добре.

ТОРИН: Отиваме да превземем Голямата планина и да убием дракона.

БОМБУР: А, така ли? А кога решихме това?

БАЛИН: *(Към Торин)*. Може би е откачил от толкова спане?...

Или се прави на луд. *(Извиква на ухото на Бомбур)*.

Сигурно се правиш на луд, за да те съжалим и да продължим да те носим, а?

БОМБУР: Нищо не помня.

ТОРИН: Не си ли спомняш великаните, които искаха да ни изядат?

БОМБУР: *(Потръсва се)*. Ужас! Не.

БАЛИН: А орките, които ни гонеха из коридорите на пещерата?

БОМБУР: Страхотия!

ДУАЛИН: А вълците, които ни преследваха?

БОМБУР: *(Започва да хленчи)*. Това сигурно бих запомнил. От тях много се боя.

КИЛИ И ФИЛИ: А Беолн, цовека мецка?

БОМБУР: *(Разтреперва се)*. Меч...

КИЛИ И ФИЛИ: Той е добъл. Той ни помогна.

(Билбо застава пред Бомбур).

БИЛБО: А мен помниш ли?

БОМБУР: *(Грейнал от радост)*. Билби! При теб за закуска изяхох цял пуяк в сос от портокали. Единайсет сърмички от зеле и пет чинии боб. За десертче изяхох цяла баница със сирене и седем палачинки с орехи. После взех три шрудела с мак, а след това отказа петия пудинг от ванилия... от благоприличие. Как бих те забравил, Билби!

(Билбо щастливо се усмихва).

БАЛИН: Това е запомнил...

БОМБУР: Най-хубавите неща винаги се помнят.

(Пауза).

БОМБУР: Изглежда дълго съм спал... Какво има за ядене?

ТОРИН: Нищо.

(Бомбур изпитателно оглежда останалите.)

БАЛИН: Нищо.

(Бомбур започва да плаче.)

БОМБУР: Защо изобщо се събудих? Сънувах такива чудесни сънища. Сънувах, че съм на гощавка и ям печене пѣдпѣдѣци със сос от...

ТОРИН: Ако не можеш да говориш за нещо друго, най-добре е да млъкнеш. Така и така сме ти достатъчно ядосани. Мислиш ли, че беше лесно да те носим?

ТОРИН: Хайде, движение. Да вървим, където пътят ни отведе. Да вървим да завладеем Планината.

(Билбо и Балин изправят Бомбур.)

БОМБУР: *(Плачливо.)* Краката не ме държат. Спи ми се.

БАЛИН: Млъквай.

ТОРИН: Хайде, движение!

(Джуджетата тръгват в колона по двама. На чело е Торин. Бомбур се хвърля на земята.)

БОМБУР: Вървете, ако трябва. Аз ще легна и ще сънувам за храна. Надявам се никога да не се събудя.

(В дъното на сцената се чува весел, звънък смях. Всички спират и се ослушват. В дъното на сцената в полумрака (мъглата) се виждат трима елфи, които танцуват в кръг.)

ЕЛФИ: *(Поят.)*

Танци, песни и живот охолен,
от храна обилна си доволен,
не, не могат да ни спират,
щом тук пиене извира.

(Смехът продължава да се чува. Джуджетата и Билбо гледат към елфите. Всички душкат.)

ТОРИН: Печено месо.

БОМБУР: Заешко.

БАЛИН: Да отидем там. Веднага!

БИЛБО: Храна...

КИЛИ И ФИЛИ: Кокошчици...

ДУАЛИН: Супичка...

(Джуджетата и Билбо като хипнотизирани тръгват към елфите. Е един момент Билбо се сепва.)

БИЛБО: Стоп! Спомнете се Беорн... За нищо на света да не се отклоняваме от пътеката. В никакъв случай!

(Джуджетата се спират.)

ТОРИН: Не могат да ни подмамят с песен. Връщай се на пътеката.

(Джуджетата се връщат на пътеката и тръгват.)

ЕЛФИ: *(Пеят.)*

Гладен ли си – тежко положение,
сит ли си – това е наслаждение.

(Джуджетата се спират.)

ДУАЛИН: Трябва да издържим.

ЕЛФИ: *(Пеят.)*

Страшно е, щом къркат ти червата
по-добре да пеем със храната.

(Джуджетата като хипнотизирани тръгват към елфите. След няколко крачки...)

БИЛБО: Мамят ни. Това е клопка.

(Джуджетата за миг нерешително се спират.)

БИЛБО: Трябва да продължим...

(Гласът на Билбо се извисява над песента на елфите.)

ЕЛФИ: *(Пеят.)*

Малко храна, малко смях,
пълен стомах, няма грях.

После пък за сън е ред,
той е сладък като мед.

*(Джуджетата отиват към елфите. Билбо задържа с ръка
Торин. Той се отскубва.)*

БИЛБО: Върнете се! Те...

*(Елфите започват да писукат и да хващат джуджетата,
които ходят като хипнотизирани. Джуджетата не се
съпротивляват. Елфите им връзват ръцете и ги
отвеждат. Билбо стои сам на средата на сцената и
гледа по посока на Елфите.)*

БИЛБО: Не трябваше да се отклоняват от пътеката...

(Сцена се затъмнява.)

3-ти фрагмент.

(С постепенно осветяване на сцената се чува дълбок и загадъчен глас извън сцената, по микрофона.)

ГЛАС: Джуджетата не послушаха съвета за нищо на света да не се отклоняват от пътеката. Затова завършиха в килиите на Елфите, които възнамеряваха да ги затворят и задържат за цял живот! Билбо, който с помощта на своя пръстен остана невидим, проследи елфите до тяхното скривалище. Билбо не искаше джуджетата да прекарат целия си живот в килия... А и Планината беше толкова близо...

(Сцената е осветена. На масата на средата на сцената седят двама пияни елфи. Главите им са на масата, спят. Край масата има буре. Към публиката е обърната килия, в която са всички джуджета, които изтощени са насядали по пода. Извън сцената се чува врява, смях и песен. Билбо влиза на сцената и се примъква към елфите. Взима връзка ключова от масата, приближава се до килията и я отключва.)

БАЛИН: Вижте, вратата сама се отключва!

ТОРИН: А?

(Пауза.)

ТОРИН: Това е нашият разбойник! Точно навреме!

(Джуджетата се надигат. Говорят гласно.)

КИЛИ И ФИЛИ: *(Пици.)* Невидимият Билбо!

БАЛИН: Е-ей, Билбо, ти ли си това!

БОМБУР: Скъпи Билби!

ДУАЛИН: Как ни намери?

ТОРИН: Мислехме, че сме изгубени завинаги.

БИЛБО: Шшт! Трябва да бъдем тихи. След мен.

ТОРИН: А ти къде си?

БИЛБО: Виждате ли онези буренца там зад елфите? Натам тръгнете.

(Джуджетата тръгват. В дъното на сцената са буретата.)

БИЛБО: *(Тихо.)* Влизайте.

ВСИЧКИ: Къде?

БИЛБО: В буретата.

(Всички изненадано се споглеждат.)

БАЛИН: Ти си луд, бе, да не мислиш...

БИЛБО: *(Подвиква.)* Или в буретата, или в килията.

(Джуджетата бързо-бързо влизат в буретата.)

ТОРИН: Разбойнико, надявам се, че знаеш какво правиш.

(Единият елф на масата се буди. Събужда и другия елф.)

Елфите говорят провлачено, пияни са.)

1-ВИ ЕЛФ: Аре, мързел, събуждай се. Нашите още празнуват рождения ден на великия Цар на елфите. Трябва да пуснем буренцата по реката, за да ни пратят още вино онези от Езерния град. Кофти ще стане, ако царят поиска още, а няма винце, защото го опукахме всичкото.

2-РИ ЕЛФ: Абе, бяло джудже не виждам пред носа си.

1-ВИ ЕЛФ: Нито пък аз. Вдигай се, ако мислиш отново да пиеш.

(Елфите се олюляват, докато ходят, и отиват при буретата.)

Отварят вратата на тунела и повдигат буренцата.)

1-ВИ ЕЛФ: Ама че са тежки днес тези бурета.

2-РИ ЕЛФ: Това е, защото си нафиркан, пиянде такава.

1-ВИ ЕЛФ: Аз пиянде?

2-РИ ЕЛФ: *(Олюлява се.)* А, не, аз съм...

(1-ви елф посяга да удари 2ри елф.)

1-ВИ ЕЛФ: Сега ще ти покажа...

(Двамата елфи пияни рухват на пода. Билбо с усилие започва да бутва буренцата.)

Сцена 5.

(Лявата страна на сцената е осветена, за разлика от дясната. Джуджетата седят на стръмна платформа. Билбо единствен е на върха на платформата, където има врата, която е обърната към публиката. Джуджетата седят по-ниско от Билбо.)

ТОРИН: Всичко беше напразно.

ДУАЛИН: Целият път на вятъра.

БАЛИН: Ако знаех, нямаше да тръгна.

ТОРИН: Денят на Дурин е. Вече се смрачава.

БОМБУР: Вратата на Планината ще остане затворена още най-малко година.

КИЛИ И ФИЛИ: Кутсуз сме.

БИЛБО: *(На себе си.)* Никаква файда от мен...

(Чува се леко чукане.)

ТОРИН: Срамувам се от самия себе си. Моят дядо Трор вярваше в мен. И картата ми остави.

КИЛИ И ФИЛИ: Напразно...

ДУАЛИН: По-добре да се бяхме издавили в онези буренца.

БАЛИН: Говори от свое име.

(Чукането се повтаря, сега по-силно.)

БИЛБО: А моят прадядо Тук е беше най-добрият разбойник в целия край.

БАЛИН: Можеш да мислиш...

ТОРИН: *(Малодушно.)* Великаните оправихме. Те вече на никого няма да вгорчават живота.

БОМБУР: Няма...

ТОРИН: На орките умело се измъкнахме...

БАЛИН: А по пътя изтрепахме и glutница вълци...

ДУАЛИН: Не бяхме ние. Беорн беше.

БАЛИН: А кой го изпрати да ги изтрепе, а-а?

(Чукането става много силно.)

БАЛИН: И, Дуалине, недей повече да ме нервираш, защото вече откачих от тази прокобна птица, която ни виси над главите вече десет минути.

ТОРИН: Успяхме да избягаме и от елфите...

БИЛБО: Когато дядо ми Тук разбра, че от мен никога няма да стане разбойник... каквото беше само той...

ТОРИН: И успяхме да стигнем до Планината... А то, картата не струва! Нито дрозд, нито чукане, нито ключал...

(Чукането е много, много силно.)

БАЛИН: Е, сега вече ще я замеря!!! Дуалине, дай ми тоя камък. Тя щяла да ми чука и да ми къса нервите?! Е, няма вече!

БИЛБО: *(Сепва се.)* Какво беше това? Чукане...

КИЛИ И ФИЛИ: Балин казва прокобна птица.

(Билбо поглежда към вратата.)

БИЛБО: *(Бързо.)* Торине! Джуджета! Бързо!

ТОРИН: Какво става?

БИЛБО: Бързо! Дроздът чука по камъка.

БАЛИН: Не се притеснявай, взех му мерника. Сега ще изквичи.

БИЛБО: Ключалката е осветена! Бързо! Уф, какъв глупак съм!

ТОРИН: *(Скача.)* Що не викаш?!

(Избива камъка от ръката на Балин.)

ТОРИН: Ти луд си?

(Торин и джуджетата се качват на върха.)

БИЛБО: Дай ми!

ТОРИН: Какво?

БИЛБО: Ключа!

ТОРИН: Това е моят ключ!

БИЛБО: Аз съм разбойник!

ТОРИН: Искам аз пръв да вляза! Аз съм царят на Планината.

БИЛБО: Аз съм разбойник!

ДУАЛИН: Докато се препирате, последният лъч ще залезе.

БИЛБО: Аз съм разбойник!

(Торин сваля ключа, който беше около врата, му и го дава на Билбо.)

ТОРИН: По-бързо!

(Билбо отключва вратата.)

ТОРИН: По-бързо, разбойнико!

БИЛБО: *(Възторжено.)* Отворена е!

КИЛИ И ФИЛИ: Отволена!

БОМБУР: Какво щеше да стане без теб, Билби...

БИЛБО: *(Възторжено.)* Отворих я! Билбо - разбойник!

ДУАЛИН: Това е едва началото...

ТОРИН: *(В транс.)* На крачка сме от съкровището на нашите предци. Най-накрая, след стотици години.

(Всички застават вкаменели, разбирайки думите на Торин.)

ВСИЧКИ: *(В един глас, тържествено, бавно.)* Най-накрая...

(Пауза. Торин се сепва и се обръща към Билбо.)

ТОРИН: *(С авторитет.)* Разбойнико, сега трябва да разузнаеш как стоят нещата с дракона.

БИЛБО: Да разузная как стоят нещата с дракона?... Да отида при дракона и да кажа: Добър ден, драконе! Дойдох да видя как сте. Но недейте да ме изяждате, моля ви.

(Пауза.)

БИЛБО: Взехте ме на това пътуване, за да проникна в Планината и ето... Входът е отворен, изпълних своята задача.

ТОРИН: Ти си имаш пръстен.

ДУАЛИН: Можеш да станеш невидим когато пожелаеш и да се промъкнеш при дракона.

БОМБУР: Драконът няма да те види...

ТОРИН: *(Замечтано.)* Ще видиш съкровището...

КИЛИ И ФИЛИ: *(Замечтано.)* Съкровище...

(Билбо ги оглежда всички. Пауза.)

БИЛБО: Окей. И това ще свърша. Но да се договорим: Имам право да избира сам частта от съкровището, която ми се пада.

(Протяга ръка пред себе си. Всички бавно слагат своите ръце върху тази на Билбо. Ръката на Торин е последна.)

ВСИЧКИ: Договорено.

(Билбо отваря вратата, влиза и я затваря. В този момент се затъмнява лявата част на сцената, където са

джуджетата, а се осветява дясната, където в подножието спи драконът между дукати, златни бокали и други съкровища. Билбо бавно се приближава към дракона. Драконът се сепва и подскача.)

ДРАКОН: *(Оглежда се, не забелязва Билбо, гръмогласно:)* Кой се осмелява да наруши спокойствието на моята резиденция?

(Пауза. Драконът душка.)

ДРАКОН: Къде си, натрапнико?

БИЛБО: Тук съм.

ДРАКОН: Ахааа, все пак има някой. Къде си?

БИЛБО: Казах ти, че съм тук.

ДРАКОН: Не те виждам.

БИЛБО: Аз съм съм невидим

ДРАКОН: Ахаааа... Това е отговор. *(Разярено)*. Защото, ако си видим, нямаше вече да те има!

(Пауза.)

ДРАКОН: Ти си сигурно разбойникът, който помага на джуджетата.

БИЛБО: Аз ли?

ДРАКОН: Не се прави, че не си.

БИЛБО: Откъде знаеш?

ДРАКОН: Всичко знам аз. Знам и това, че не си джудже.

БИЛБО: Откъде?

ДРАКОН: Имаш странна миризма... Джуджетата са те изпратили на разузнаване, нали? Малко да понюхаш?... Да ме шпионираш. а? Може би, за да ми откраднеш нещо от моето съкровище?

БИЛБО: Това не е твоето съкровище!

(Пауза. Драконът започва гръмогласно да се смее.)

ДРАКОН: Не било мое съкровището? *(Става сериозен)*. Само да знаеш, джуджетата са мошеници.

БИЛБО: Ти пък откъде знаеш?

ДРАКОН: Сигурен съм, че са ти обещали да ти дадат част от съкровището като награда, ако успеят да се доберат до него... *(Започва да се смее фалшиво).*

ДРАКОН: Толкова въображение имат, че ще ми бъде жал да ги изтрепя. Може би ще си запазя едно, което има най-голямо въображение, за шут, че малко да ме развеселява.

(Пауза).

ДРАКОН: Знай само, че ще те измамат.

БИЛБО: Няма!

ДРАКОН: Ще!

БИЛБО: Те са мои приятели!

ДРАКОН: Ще видиш... Ще видиш какви приятели са ти те. Те са крадльовци, които са дошли да ме безпокоят и да се опитат да ми отнемат съкровището. Съкровището, което е мое! *(пронизително)* И на никой друг!

БИЛБО: Това съкровище ние ще го...

ДРАКОН: Тишина! Тук аз решавам кой ще приказва.

(Пауза.)

ДРАКОН: Но ти не си виновен за този гнусен заговор. Подвели са те мошениците. И да ти кажа, дошъл си в щастлив за теб момент, защото сега нямам време да си разчиствам сметките с теб, тъй като отивам да унищожа град Дейл и вашите съюзници, хората, които ви се притекоха на помощ. Първо тях ще избия... А след това вас.

(Пауза.)

ДРАКОН: Ще ти дам един съвет. Послушай ме и се върни у дома си. Ще си запазиш живота. Аз мразя джуджетата и хората и на тях ще си отмъстя за този бунт. Върни се къщи! Ако те сваря тук, когато се върна, няма да имам милост и към теб. Размисли. Джуджетата са мошеници и никога не биха ти дали своя дял от съкровището. Аз сега тръгвам, а ти, ако имаш и малко ум, ще ме послушаш. Толкова засега.

(Драконът троваво заминава).

ДРАКОН: Ей, невидимия, действай бързо. Скоро ще се върна.

(Драконът излиза от сцената. Билбо остава сам за няколко секунди).

БИЛБО: *(Вика).* Торине! Дуалине! Кили, Фили! Драконът замина!

(Вратата се отваря и през нея надничат Торин.)

БИЛБО: Драконът отиде в града, за да си отмъсти на хората. Каза, че ще се върне за нас.

ТОРИН: Трябва бързо да измислим засада за дракона.

(Джуджетата влизат в драконовата резиденция и се спират възхитени. Голяма пауза).

ТОРИН: *(Прочувствено).* Това надминава всички разкази за съкровището, които съм чул.

(Пауза).

ТОРИН: Дружино, да отдадем почит на всички джуджета, които са се борили за Планината, на всички джуджета, които са вярвали, че Планината не е изгубена завинаги.

(Джуджетата свалят шапки и свеждат глави. Пауза.)

ТОРИН: Вечна им джуджешка слава.

(Пауза.)

(Джуджетата се споглеждат, а след това поглеждат към съкровището, започват да се смеят все по-силно и по-силно, да тичат и да се въргалия по съкровището. Кили и Фили пицят).

БОМБУР: И всичко това ни принадлежи?

БАЛИН: *(Скача сред жълтиците.)* Малки мои жълтички!

КИЛИ И ФИЛИ: Жълтички-ки-ки-ки-ки.

(Джуджетата и Билбо тършуват из съкровището. Билбо намира големия блестящ диамант Аркен).

БИЛБО: *(На себе си.)* Ще взема това. Това нещо е най-хубавото, което съм видял някога. Не ми трябва нищо повече.

(Торин нервозно търси нещо.)

ТОРИН: Не е възможно да го няма!

ДУАЛИН: Какво ти е, Торине?

ТОРИН: Не мога да намеря диаманта Аркен.

БАЛИН: Как изглежда?

ТОРИН: Чист, прозрачен, блести. Нещо най-хубаво, което съществува на този свят. Камъкът на Великия Трор.

БАЛИН: Билбо държеше нещо в ръка...

(Торин се сепва. Приближава се до Билбо.)

ТОРИН: Какво си намерил, разбойнико?

БИЛБО: Моля?

ТОРИН: Какво държиш зад гърба си?

БИЛБО: Нищо... Избрах си награда.

ТОРИН: Какво си взел?

БИЛБО: Какво те е грижа? Сега то си е мое.

ТОРИН: Покажи ми...

БИЛБО: Казахте ми, че мога да избирам...

ТОРИН: Покажи.

БИЛБО: Е, няма пък!

ТОРИН: Това е моят диамант Аркен. Той ми принадлежи.

БИЛБО: Стига бе! Сега принадлежи на мен. Заслужил съм го.

ТОРИН: Виж колко скъпоценности има тук...

БИЛБО: Ти виж колко скъпоценности има тук...

ТОРИН: Разбойнико, това няма да свърши добре. Камъкът принадлежи на мен.

БИЛБО: Торине, не се държиш, както подобава на едно джудже.

Може би драконът имаше право, когато каза, че джуджетата...

(В този момент извън сцената се чува страшен шум, като грохот, трясък, писъци).

ГЛАСОВЕ ИЗВЪН СЦЕНАТА

1.: Бягайте, Смог пали града!

2.: Ще избие всички ни!

3.: Бълва огън!

4.: Неееее!

(Извън сцената се чува бурен вятър. Джуджетата и Билбо стоят вцепенени. Извън сцената се чуват гръмотевици. Звуците извън сцената затихват постепенно. Тишина е. През главната врата на Планината влиза Бард - човек, съпроводен от двама воини).

БАРД: Драконът е мъртъв! Аз го убих!

ДЖУДЖЕТА: *(В един глас.)* Драконът е мъртъв?!

БАРД: Прострелях го в място, където му беше паднало парченце от бронята.

ТОРИН: *(Със съмнение.)* Драконът е мъртъв...

(Джуджетата започват да скачат и да се премятат по съкровището.)

ДУАЛИН: Гадния му червей, мъртъв е!

ТОРИН: Всичко това сега е наше!

(Торин отива при Бард и му подава ръка.)

ТОРИН: Юначаго, от името на всички джуджета на света ти благодарим Торин - царят на Планината.

БАЛИН: На Смог днес не му беше най-добрия ден. *(изкрещява)*
Юуххуу!!!

КИЛИ И ФИЛИ: Свободни сме!

ТОРИН: Всичко това е наше!

БАРД: *(Покашля.)* Ние дойдохме да поискаме нашия дял.

ТОРИН: Какъв дял?

БАРД: Дойдохме да поискаме дела от съкровището, който принадлежи на града.

ТОРИН: Дял от какво?

БАРД: Делът от съкровището, който принадлежи на града.

ТОРИН: Нищо не принадлежи на града. Всичко принадлежи на джуджетата.

БАРД: Трябва да ни дадете нашия дял.

ТОРИН: Какъв дял? Стоици години вече, нашето съкровище е в чужди ръце. Сега най-сетне е напълно наше.

БАРД: Не е честно. Дял от него принадлежи на града.

ТОРИН: Всичко това е наше.

БАРД: Ние ви помогнахме да си върнете съкровището. Ако не БЯХМЕ аз и моите воини, никога нямаше да превземете Планината.

ТОРИН: Кой казва това?

БАРД: Нашият град Дейл е унищожен, къщите ни са унищожени.

ТОРИН: Съжаляваме.

БАРД: А всичко това стана, защото Смог си отмъщаваше на нас заради вас, защото ви пуснахме в града.

ТОРИН: Не си даваме съкровището!

БАРД: Кой мислите да вас защитава, когато дойдат орките, вълците и елфите.

ТОРИН: Защо да идват?

БАРД: Чува, че драконът е мъртъв и че съкровището и Планината са във ваши ръце. А имат и някои неразчистени сметки с вас.

ТОРИН: Аз съм Торин - царят на Планината! На никой няма да дам своето съкровище!

БАРД: *(Към воините)*. Да вървим! *(Към Торин)*. Когато потърсите помощ, от нас няма да я получите!

(Бард и воините излизат от сцената.)

4-ти фрагмент

(Сцената е затъмнена. Проблясват светкавици. На сцената са петнадесетина герои, на които се разпознават само силуетите. Бият се. Въргальят се по пода. Всичко това се съпровожда от звуците на марш. Дълбок глас се чува по микрофона от началото на фрагмента).

ГЛАС: Това беше страшна битка... Четири армии!!!... Орки, вълци и елфи от една, а малките джуджета от другата страна. Страшна и неравностойна битка. Джуджетата бяха на края на силите си в битката за своята Планина... когато Торин реши да повика на помощ героя Бард и хората. Бард беше казал преди това на Торин, че няма да му помогне, защото Торин не оцени това, че Бард уби омразния дракон. Все пак... Бард преглътна засегнатата си гордост и със своите воители дойде да помогне на джуджетата и този път. Джуджетата никога няма да забравят това.

Сцена 6.

(На сцената има остатъци от битката: разхвърляни мечове, части от дрехи. На заден план са джуджетата, скупчени около Торин, който лежи. И Бард присъства. В предната част на сцената от пода се надига Билбо. Оглежда се. Дуалин ходи из бойното поле).

БИЛБО: Дуалине!

(Дуалин се оглежда. Не вижда Билбо.)

ДУАЛИН: Билбо, къде си?

БИЛБО: *(Застава пред Дуалин.)* Ето ме.

ДУАЛИН: Къде ?

БИЛБО: Тук, пред теб.

(Дуалин гледа през Билбо. Билбо е смутен.)

БИЛБО: Аааа...*(Сваля пръстена от ръката.)* Ето ме.

ДУАЛИН: Затова не сме те намерили. Бил си невидим.

БИЛБО: Нищо не си спомням. Само един силен удар.

ДУАЛИН: Навсякъде те търсехме. Ела. Бързо. Торин иска да те види.

(Дуалин повежда Билбо към джуджетата. Торин лежи ранен.)

ТОРИН: *(Към Билбо).* Дойде...

(Билбо коленичи до Торин.)

БИЛБО: Какво ти е, Велики Торине.

ТОРИН: Ранен съм, разбой... Билбо. *(Пауза.)*

ТОРИН: Извини ме за всичко, малки велики хобите.

БИЛБО: Не трябва да ми се извиняваш, велики Торине

ТОРИН: Извини ме за моята алчност. *(Торин се закашля).*

БИЛБО: Няма...

ТОРИН: *(Прекъсва го).* Ти заслужаваш много повече. Повече, отколкото можеш да получиш.

(Пауза).

ТОРИН: Когато разбрах, че сме успели да си върнем съкровището на нашите бащи, не исках да го деля с никого. Дълго БЕШЕ изгубено за нас... Но не в него е ценното...

(Пауза).

ТОРИН: Задръж диаманта Аркен. Ще ти донесе късмет.

БИЛБО: Аз не искам...

ТОРИН: *(Прекъсва го)*. Аз ще умра, Билбо. *(Пауза)*.

ТОРИН: Не съжалявам. Знам, че сме направили каквото трябва.

Без теб никога нямаше да успеем. *(Хваща го за ръката, закашля се)*.

(Билбо започва да подсмърча).

ТОРИН: Недейте да плачете, приятели мои. Аз съм щастлив, защото изпълних желанието си - върнах се в Планината, върнах се там, където винаги съм искал да бъда.

(Пауза)

ТОРИН: Барде, пази моите джуджета. Те остават сега с вас.

ТОРИН: *(Към джуджетата)*. Имам на края само едно желание... Последно...

ДЖУДЖЕТАТА: *(В един глас)*. Кажи, царю наш!

ТОРИН: Делете всичко с хората... *(Вдига ръце.)* Това е и ваше, и тяхно...*(Спуска ръце, пауза)*. Пазете Планината... Тя е... *(Дрезгаво)*. нещо... най-ценно.

(Ръката на Торин се отпуска. Джуджетата тихо подсмърчат. Билбо става. Всички гледат към Торин).

Сцена 7.

(Сценографията е същата като в сцена 1. Билбо изпраща двама съграждани хобити).

ГЛАС: *(Дълбок, загадъчен, от микрофона).* Билбо Бегинс се върна у дома от опасното приключение и продължи да живее в своята хобитова дупка. В Хобитън всички го смятаха за чудак, защото ненадейно беше изчезнал и също така ненадейно се беше появил. Шегуваха се за негова сметка, защото, не забравяйте, хобитите са мирен народ, не обичат приключенията, дори и не вярват в тях. Затова не им придиряйте, че се майтапеха с БИЛБО и мислеха, че е малко смахнат. Билбо затова реши да си запази тайната за себе си.

1-ВИ ХОБИТ: Билбо, май скоро пак може да изчезнеш.

2-РИ ХОБИТ: Вече цяла година, и нищо.

1-ВИ ХОБИТ: Че да ни вземеш и нас.

2-РИ ХОБИТ: И ние обичаме приключения. *(Подигравателно се усмихва).* Моля те, Билбо, следващия път вземи и нас.

(Хобитите излизат от сцената и разглезено и подигравателно се смеят. Билбо се усмихва и се връща в зеления си фотьойл. Гледа у далечината. На масата има чинийка със сладки и зелена чаша. Билбо взема чашата. Чува се чукане на вратата. Билбо оставя чашата и тръгва да отвори вратата. Чуването се повтаря. Отваря вратата и изненадан се спира, без думи).

ГАНДАЛФ: Билбо Бегинс, докога мислиш да ни държиш тук пред вратата? Аз със собствените си уши чух и то от теб лично, че се радваш на всяко посещение, а ти... оставяш гостите да чакат. И то какви гости!

Билбо развълнувано се отдръпва и в хобитовата дупка влизат Гандалф и Дуалин.

ДУАЛИН: *(Покланя се).* Дуалин, на вашите услуги.

БИЛБО: *(С достойнство.)* Билбо Бегинс, на Вашите услуги. *(Пауза).*

ДУАЛИН: Билбо!

БИЛБО: Дуалине!

(Билбо и Дуалин се прегръщат. Гандалф отива към фотьойлите).

ГАНДАЛФ: За мене може малко студено пилешко, туршия, едно парче щрудел със сирене... сладолед от къпини...

(Дуалин и Билбо, усмихвайки се, тръгват към фотьойлите. Сцената бавно започва да се затъмнява).

ГЛАС: Това беше само един разказ за Билбо Бегинс. Защо вълшебникът Гандалф и джуджето Дуалин дойдоха на гости у Билбо? Дали това беше обикновено посещение?...
(Пауза). Ммм, мисля, че не... На мен ми мирише на ново приключение.

(Сцената е тъмна. С прожектор са осветени само Билбо, Гандалф и Дуалин, които седят на фотьойлите).

Край

Белград, 1999.

Биляна Стаич

Родена 1977 година в Сплит. Студентка четвърти курс (2001 год., б. пр.) във Факултета по драматично изкуство (ФДИ) в Белград, катедра драматургия. Участвала е в проекти и семинари на Фондация Отворено общество, в проекта ФИЛМ 1998, семинар на сценаристи, организиран от Центъра за младежко творчество, в чието издание излезе и сборник с три сценария ПО ПЪТЯ КЪМ ФИЛМА (написала е единия сценарий). Посещавала е интернационалната театрална академия в Бохум през 1999 година. Първата ѝ премиера се състоя на 30.03.2000 година в театър Дадов, където на сцена беше поставена нейната драматизация по романа на Толкин ХОБИТ, режисирана от студента от ФДИ Александър Божин. Включена е в избора за Лексикон на творците на Войводина, 2001.

http://www.rastko.org.yu/drama/savremena/bstajic-hobit_c.html

**Драматизация по романа на Дж. Р. Р. Толкин,
написа Биляна Стаич**

ХОБИТ

Белград, 1999.

**(От конкурса на Проект „Растко“ за съвременна сръбска
драма, 2000. година)**

(Оригинално заглавие: Биљана Стајић, Хобит, Београд, 1999.)

ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ НА ОРИГИНАЛА:

Белград, 26 април 2001 год.

ПРОДУЦЕНТ И ОТГОВОРЕН РЕДАКТОР

Зоран Стефанович

ХУДОЖЕСТВЕНО ОФОРМЛЕНИЕ

Маринко Лугоня

УЕБМАСТЕРИНГ И ТЕХНИЧЕСКА РЕАЛИЗАЦИЯ

Милан Стоич

ВЪВЕЖДАНЕ НА ТЕКСТОВИЯ И ГРАФИЧНИЯ МАТЕРИАЛ

Ненад Петрович

КОРЕКТУРА

Саша Шекарич